

- розглянута структура і принципи мовної програми;
- наведено приклад уроку, побудованого на компетенціях;
- проаналізовано підручник “Crash Course”;
- визначені позитивні та негативні аспекти даної навчальної мовної програми.

УДК 372. 36 + 811. 111

Є.С. Швець, С.Б. Черепанова

ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА “ЗАКОРДОННА ПОДОРОЖ СТУДЕНТА НА НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ” ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НА НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ УНІВЕРСИТЕТУ

На сучасному етапі розвиток міжнародних зв'язків України з навколишнім світом у різних галузях науки, техніки, культури і економіки зумовлює соціальне замовлення суспільства на підготовку кваліфікованих фахівців, які мають володіти навичками та вміннями іншомовного спілкування у всіх сферах діяльності.

Відповідно до сучасних міжнародних освітніх вимог щодо рівня володіння іноземною мовою випускник вищого навчального закладу “має володіти уміннями вільно висловлюватися без суттєвої витрати часу на пошук адекватних мовних засобів у процесі досягнення ним соціальних, академічних і професійних цілей. Випускник вищого закладу освіти повинен демонструвати правильне вживання мовленнєвих зразків.”

Метою статті є ознайомлення з системою роботи за навчально-методичним посібником з англійської мови як загальноосвітньої дисципліни “Закордонна подорож студента на наукову конференцію” для студентів II – III курсів немовних факультетів, укладеного викладачами кафедри іноземних мов Херсонського державного університету. Створюючи навчально-методичний посібник, автори ставили за мету реалізувати основні принципи навчання, такі як відповідність сучасному рівню вимог до володіння іноземною мовою (відповідність рекомендаціям Комітету з освіти при Раді Європи); орієнтація на комунікативну мету навчання, яка має забезпечити володіння студентами іншомовним спілкуванням в усіх його функціях (пізнавальній, емоційно-оціночній, етикетній); використання діяльнісного комунікативно-пізнавального підходу, який забезпечує формування комунікативної компетенції студентів у визначених межах; включення студентів у діалог культур, міжкультурне спілкування; взаємопов'язане навчання усіх видів мовленнєвої діяльності (говоріння, аудіювання, читання, письма) з урахуванням того, що кожен з них може виступати і як мета, і як засіб навчання. Підготовка подібного посібника вважається авторам актуальною на даному етапі, оскільки існуючі підручники подібного типу (Шехтер, Китайгородська, Лозанов) розраховані для вивчення іноземної мови в рамках великої кількості годин у групах, що не перевищують п'ятнадцять осіб. Мета даного посібника полягає в навчанні основам спілкування в усних та писемних формах у типових ситуаціях: знайомство, замовлення квитка та номера у готелі, проходження митного контролю, заповнення митної декларації, телефонна розмова, орієнтація в місті, замовлення у ресторані та інших закладах харчування, крамниця, наукова конференція.

Запропонований посібник складається з десяти блоків, кожен з яких присвячений окремій розмовній темі.

Посібник має чітку структуру. У кожному блоці вводиться лексичний мінімум та загальноживані розмовні формули, які опрацьовуються у наступних комунікативно спрямованих вправах, оригінальні тексти для поглибленого та оглядового аудиторного та позааудиторного читання, зразки діалогів для подальшого складання власних.

Методичний посібник має полегшити період адаптації студентів під час подорожі за кордон і сприятиме розширенню світогляду студентів, зацікавленості у вивченні іноземної мови. Система вправ спрямована на засвоєння лексичного матеріалу, мовних зразків, розмовних кліше. Виконання вправ передбачає індивідуальний та творчий підхід до кожного завдання, що особливо важливо при проведенні занять в умовах обмеженої кількості годин у великих групах.

Формування лінгвокраїнознавчої компетенції, що передбачає ознайомлення студентів з новою культурою через мову та в процесі оволодіння нею, є одним із завдань при вивченні іноземної мови на немовних факультетах університету. Нагальним при цьому є забезпечення навчально-виховного процесу матеріалами, які несуть інформацію такого характеру.

Посібник “Закордонна подорож студента на наукову конференцію”, безумовно, став засобом навчання студентів. Він передбачає концентрацію однієї академічної години на тиждень і розрахований на два роки. Розподіл матеріалу за навчальними роками такий:

III семестр – Introduction. Greeting..

Description of People.

Traveling by air.

Going through the Customs

IV семестр – Asking the Way

Shopping. Money.

V семестр – At a Hotel. Reservation of a Room.

Meals

VI семестр – Telephone Conversation.

At the International Scientific Conference.

На другому курсі основною метою є формування у студентів умінь елементарного спілкування на міжкультурному рівні в межах засвоєного мовного та мовленнєвого матеріалу. Провідною метою навчання на третьому курсі є подальший розвиток умінь спілкування. Супутнім завданням цього року є розширення країнознавчих та лінгвокраїнознавчих знань студентів. Гуманітаризація, як відомо, є частиною загального процесу гуманізації освіти. Вона ставить за мету залучення студентів до скарбниць людської культури, тобто до загальнолюдських морально-естетичних цінностей, власного народу і народу-носія мови, що вивчається.

Методично цінними є лінгвокраїнознавчі коментарі, за допомогою яких у студентів формується позитивне уявлення про британців, їх ввічливість, чемність, стриманість в оцінках і тим самим виховуються відповідні риси власної культури спілкування.

У сучасному навчанні англійської мови можна виділити ряд напрямів реалізації ідей гуманітаризації освіти засобами цього предмета, серед яких головними є наступні:

– Тематичний, суть якого полягає у спеціальній роботі з країнознавчими текстами, присвяченими переважно традиціям і святкам англійських країн;

– Філологічний, який передбачає цілеспрямовану роботу з лінгвокраїнознавчими одиницями мови;

– Літературно-країнознавчий, зміст якого складає навчання мови на зразках творів англійських та американських авторів, читання яких виносяться на самостійну роботу студентів.

Лінгвокраїнознавча компетенція включає комплекс соціокультурних знань, умінь, навичок і вмій оволодіння якими дозволяє студентам коректно використовувати іншомовну термінологію в мовленні.

Отже, розвиток іншомовної комунікативної компетенції студента створює передумови для його цілеспрямованого бікультурного розвитку.

Ретельно відібрані автентичні тексти охоплюють досить широке коло тем, передбачених програмою з іноземних мов на немовних факультетах вищих навчальних закладів. Вони спроможні реалізувати широкий спектр освітніх завдань. А саме: розширювати філологічний кругозір студентів, формувати відповідну систему лінгвістичних

понять, збагачувати їх знання про британську (американську) культуру, знайомити їх зі світом їх англомовних ровесників, характером національної культури харчування, побутом, національними святами, етикетом. Реалізація зазначених освітніх завдань зумовила потребу у створенні належного підручника для досягнення практичної мети навчання – формування у студентів здатності спілкування англійською мовою на елементарному міжкультурному рівні. Так, кожний розділ посібника містить емоційно забарвлені діалоги, завдяки яким можна вивчити репліки подиву, захоплення, розчарування, незадоволення та інші. Діалогічне мовлення вимагає від учасників уміння ініціативно розпочинати діалог, реагувати на репліки співрозмовника, спонукати його до продовження розмови. Студенти виконують усі групи вправ діалогічного мовлення, наближаючись до створення власних діалогів.

У цілому вибір даної тематики розділів посібника автори пояснюють тим, що він дає старт початковому навчанню англійської мови і створює необхідні умови для наступної продуктивної роботи над іноземною мовою.

Як показала практика, засвоєння матеріалу курсу навчання за даним посібником сприяє розширенню можливостей формування соціокультурної і комунікативної компетенції студентів. Посібник суттєво полегшить роботу зі студентами немовних факультетів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Китайгородская Г.А. Методика интенсивного обучения. – М.: Высшая школа, 1986.
2. Шехтер И.О. Эмоционально-смысловое изучение английского языка. – М., 1989.